

Asia: VN/12957/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

4 luku – Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Tunnistattekko, että esitetyillä laeilla olisi vaikutuksia, joita ei ole huomioitu esityksessä?

Petteri Orpon hallitusohjelma tavoittelee Suomesta puhtaan energian edelläkävijää ja merituulivoimalle kilpailukykyä muihin Itämeren maihin verrattuna. Talousvyöhykkeen merituulivoimaa koskeva erillislaki on onnistuessaan tärkeä väline näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Merituulivoima on Suomessa kannattavuuden kynnyksellä, ja hankkeiden toteutuminen edellyttää sujuvaa luvitusta ja luotettavaa investointiympäristöä. Muiden maiden tarjotessa valtiontukia merituulivoimalle sujuva luvitus voisi olla Suomen valttikortti kilpailukyyn edistämiseksi.

Hallituksen esitys lähtee siitä, että lakiesitys edistää merituulivoiman rakentumista talousvyöhykkelle ja näin palvelee myös energiaintensiivistä teollisuutta. Tosiasiassa esitetyn mallin vaikutus on kuitenkin päinvastainen: laki vaikeuttaa suomalaisen merituulivoiman kehitystä merkittävästi. Näin ollen myöskään sähköä käyttävällä teollisuudella ei ole näkymää merituulivoimalla tuotetun sähkön saatavuudesta. Siirtymä fossiilisesta energiasta sähköenergiaan ja sähköpolttoaineisiin hidastuu, mikä vaikeuttaa myös Suomen 2035 hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista. Suomen sähkönkulutuksen ennakoitaan kaksinkertaistuvan nykytasosta seuraavien 15-20 vuoden aikana. Merituulivoimaa tarvitaan vastaamaan kysynnän kasvuun. Se edellyttää, että hankkeita on kehitteillä useita samanaikaisesti.

Hallituksen esitys toteutuessaan jäädyttää hyvin alkaneen merituulivoiman kehityksen talousvyöhykkeellä parhaimmillaankin useaksi vuodeksi. Alueiden porrastettu kilpailuttaminen ja muutoksenhaku huomioiden hankekehitys voi seisahtua hyvin pitkäksi aikaa. Tilanne luo suhteettoman epävarman investointiympäristön etenkin hankekehittäjille, jotka ovat yhteensä investoineet kymmeniä miljoonia euroja nykyisin puitteissa tehtyyn hankekehitystyöhön talousvyöhykkeellä. Lainsäädännön valmistelusta huolimatta tulisi varmistaa jo käynnissä olevien hankkeiden aktiivisen kehittämisen jatkuminen ja jo tehdyn hankekehitystyön hyödyntäminen.

Muu palaute vaikutusarvioista

1) Vaikutusarviossa on todettu, että resurssien tehokkaan käytön kannalta on tavoiteltavaa, etteivät yritykset jatkossa tekisi tutkimuksia päällekkäisillä alueilla. Resurssien tehokkaan käytön näkökulmasta on tärkeää lisäksi huomioida yritysten nykylainsäädännön puitteissa jo tekemä selvitys- ja muu hankekehitystyö.

2) Lakiesityksessä lähdetään siitä, että valtioneuvoston rooli alueiden valinnassa edistää hankkeiden toteutumista ja mahdollistaa myös ympäristön paremman huomioimisen. Alueiden tutkimiseen ei kuitenkaan olla osoittamassa valtion resursseja SOVA-menettelyä lukuun ottamatta. Ympäristövaikutukset arvioidaan perusteellisesti hankekehittäjän YVA-menettelyssä, ja vesitalousluvan yhteydessä varmistetaan yhteensopivuus muiden merellisten toimintojen kanssa. Merituulivoimahankkeen sijoittuminen, koko ja toteutettavuus ratkeavat näiden viranomaismenettelyiden myötä. Hankkeiden toteutettavuuden ja ympäristövaikutusten minimoimisen kannalta olisikin perusteltua mahdollistaa hankekehitys usealla hankekehittäjiä kiinnostavalla alueella, jolloin hankekehittäjät tutkivat alueet, ja soveltuvimmille alueille rakentuu merituulivoimapuisto.

7 luku – Säännöskohtaiset perustelut

Palaute alueen valinnasta

Valtiovetoinen alueiden valinta luo usean vuoden epäjatkuvuuden nykytilanteeseen verrattuna. Tällä on kielteisiä vaikutuksia merituulivoiman edistymiseen etenkin alueilla, joilla hankkeita on kehitetty useita vuosia nykylainsäädännön puitteissa ja joilla YVA-menettelyt ovat pitkällä. On kriittisen tärkeää, että YVA-menettelyissä jo soveltuviksi todetut hankealueet tulevat kilpailutettavaksi ensimmäisenä. Ennen kilpailutusta tehtävä SOVA-menettely tulisi aloittaa viivytyksettä.

Palaute vakuuksista (osallistumisvakuus ja edistämisvakuus)

Vakuudet ovat perusteltu tapa ehkäistä spekulatiivista alueiden varaamista. Toisaalta on huomioitava, että merituulipuiston kehittämiseen vaikuttaa monia hankekehittäjistä riippumattomia tekijöitä, jotka voivat liittyä esimerkiksi merenpohjan olosuhteisiin, luontoarvoihin, valitusten käsittelyyn, verkkoliityntäkapasiteettiin tai markkinatilanteisiin. Euroopan komission 13.5.2024 päivätyssä ohjeistuksessa todetaan, että sanktiot vähän tutkituilla alueilla tulee asettaa pienemmiksi kuin ennakkoon tutkituilla merituulivoima-alueilla, sillä hankekehittäjän riski on suurempi. Esimerkiksi Saksassa menetellään näin. Sanktiot eivät myöskään Saksassa realisoidu, jos viive johtuu hankekehittäjästä riippumattomasta syystä. Edistämisvakuuden taso ja muoto on määriteltävä sellaiseksi, ettei se lisää hankekehittäjän riskiä kohtuuttomasti. Muuten se vaikuttaa hankekehitykseen ja merituulivoiman toteutumiseen negatiivisesti.

Palaute maksuista (osallistumismaksu ja hyödyntämismaksu)

1) Hallituksen esityksessä todetaan, että ensimmäisistä huutokaupoista ei ole odotettavissa valtiolle merkittäviä tuloja, sillä merituulivoima on vielä kannattavuuden rajoilla. Onkin kyseenalaista, että kilpailutukseen ollaan luomassa hankekehitystä useita vuosia viivästyttävää mallia, jolla ei ole merkittävästi valtion tuloja lisäävää vaikutusta ensi vaiheessa. Päin vastoin, merituulivoiman viivästyminen heikentää julkista taloutta, sillä kerrannaisvaikutukset sähköä käyttävän teollisuuden houkuttelussa jäävät toteutumatta. Sähkön myynnistä ja siirrosta saatavat verotulot viivästyvät myös. Ulottamalla kiinteistöveron ja yhteisöveron koskemaan talousvyöhykkeen merituulivoimaa ja jakamalla yksinoikeudet nopeammalla mallilla, valtio voisi saada talousvyöhykkeen

merituulivoimasta merkittävät suorat verotulot jo 2030-luvun alusta. Tämän lisäksi merituulivoimalla olisi talouskasvua jouduttava vaikutus.

2) Viime vuosina EU:ssa on tunnistettu haasteita, joita ns ”uncapped negative bidding” uusiutuvan energian huutokaupoissa aiheuttaa. Mahdollisuus tarjota huutokaupassa kuinka korkeaa hintaa tahansa on johtanut ylisuuriin tarjouksiin, jotka heikentävät hankkeiden toteutettavuutta ja nostavat sähkön hintaa. Näitä haasteita on tunnistettu myös Euroopan komission lokakuussa 2023 antamassa tuulivoimapaketissa. Esimerkiksi Alankomaiden järjestämissä merituulivoiman kilpailutuksissa on asetettu hintakomponentille €50 miljoonan yläraja. Samaa mallia kannattaisi harkita Suomessakin.

3) On positiivista, että hyödyntämismaksun määräytymisessä on huomioitu sähkön hinnanvaihtelu ja näin pyritty vähentämään hankekehittäjän riskiä. Hyödyntämismaksun laskentakaavassa tulee kuitenkin huomioida, että tuotetun sähkön myyntihinta on tyypillisesti määritetty ainakin osalle tuotettavasta sähköstä ennakoon PPA-sopimuksin. Tyypillisempää ja hankkeita edistävää olisi tarjota merituulivoiman huutokaupasta hinnanerosopimuksen parametreista, eli lattiahinnasta, jonka valtio tuottajalle takaa sekä kattohinnasta, jonka ylittävän osuuden valtio saa hyödykseen. Tätä puoltaa myös EU:n sähkömarkkinauudistus.

4) Euroopan komission 13.5.2024 päivätty suositus kilpailutusten suunnittelusta toteaa, että valtaosa kilpailutuksista saaduista tuloista tulee kohdistaa uusiutuvan energian kehittämiseen, ml. verkon vahvistamiseen.

5) Hyödyntämismaksun valtiosääntöoikeudellinen luonne, ts. onko kyseessä valtion vero tai veronluontoinen maksu, tulee käsitellä huolellisesti, jotta lain voimaantulo ja toimeenpano eivät viivästy. Hyödyntämisoikeus ei ole selkeästi liitettävissä mihinkään Suomen valtion viranomaisen tuottamaan tavaraan, palveluun tai muuhunkaan toimintaan. Tästä seuraa, ettei hinnalla ole yhteyttä valtion viranomaisen suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuviin kustannuksiin. Suomen valtio ei omista talousvyöhykettä, eikä ole tehnyt talousvyöhykkeeseen muutakaan oman pääoman ehtoista sijoitusta, jolla olisi tuottovaatimus. Hyödyntämisoikeudesta perittävässä hyödyntämismaksussa olisikin ilmeisesti kyse valtiolle yleiskatteellisesti tuloutettavasta suorituksesta. Nämä tekijät viittaavat hyödyntämismaksun veronluonteisuuteen, jolloin maksusta tulisi säätää perustuslain 81.1 §:n tarkoittamalla tavalla. Huutokauppaan perustuva menettelytapa poikkeaa myös käytännöstä, jota tavanomaisesti noudatetaan alueellisen monopolin myöntäviä lupia myönnettäessä (esim. sähköverkkoluvat). Hallituksen esityksessä viitataan verrokkina viestintäpalvelulain (917/2014) ja sitä edeltävän huutokauppalain (462/2009) mukaiseen radiotaajuuksien toimilupamaksuun. Perustuslakivaliokunta ei arvioinut huutokauppalakia miltään osin. Toimilupamaksun valtiosääntöoikeudellista luonnetta ei ole lainvalmistelussa tarkasteltu perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä asetettuja kriteerejä vasten. Radiotaajuuksien huutokaupamenettelyä ei siten tule pitää esimerkkinä merituulivoima-alueiden huutokaupoihin.

Muu palaute kilpailutuksesta

Merituulivoimahankkeiden kehitykseen ja rakentamiseen kykeneviä toimijoita on kourallinen kehityksen vaatimien investointien ja teknisen osaamisen vuoksi. Erityisen harvassa ovat hankekehittäjät, joilla on Suomessa paikallinen tiimi, jolla on osaamista sekä merituulivoiman kehittämisestä että suomalaisesta sidosryhmäyhteistyöstä. Merituulivoiman kehittämiseen kykenevien toimijoiden osallistumista kilpailutuksiin ei tule rajata keinotekoisesti, jos merituulivoiman toteutumista Suomessa halutaan edistää.

1) Ei ole perusteltua keinotekoisesti rajata osallistumista talousvyöhykkeen kilpailutukseen sen perusteella, että hankekehittäjällä on jo kolme kehitysvaiheessa olevaa hanketta aluevesillä, talousvyöhykkeellä tai Ahvenanmaalla. Ensinnäkin, rajausta koskisi vain talousvyöhykettä, sillä Ahvenanmaan maakuntahallinto hallinnoi itsenäisesti omia aluevesiään ja Metsähallitus muita Suomen aluevesiä. Toimija voisi siis hankkia useita yksinoikeuksia aluevesillä ja Ahvenanmaalla, mutta olisi rajattu ulos talousvyöhykkeeltä. Toiseksi, rajausta voisi johtaa markkinoita vääristävään taktikointiin, joka vähentäisi kiinnostusta kaikkien kolmen alueen kilpailutuksiin. Toimijat joutuisivat valitsemaan, mihin alueeseen ne keskittyvät ja kilpailutuksiin osallistuisi vähemmän yrityksiä. Toimijoiden saattaisi olla kannattavaa hankkia ensin useampi alue talousvyöhykkeeltä ja osallistua vasta sen jälkeen aluevesien ja Ahvenanmaan kilpailutuksiin. Kolmanneksi, hankekehittäjät toimivat tyypillisesti useilla eri markkinoilla ja kehittävät lukuisia hankkeita samanaikaisesti. Myös hankekehityksen resurssit jakautuvat näissä yrityksissä globaalisti. Resurssit eivät kuitenkaan ole vakio: jos hankkeita on useampia, rahoitusta kerätään enemmän ja tiimiä kasvatetaan. Uskottavat hankekehittäjät kykenevät tähän.

2) Kilpailutusta ei ole tarkoituksenmukaista keskeyttää, vaikka osallistujia olisi poissulkuperusteiden soveltamisen jälkeen alle kolme. Olennaista on, että alueen kehittämiseen löytyy sopiva toimija, jolla on merituulivoiman kehitykseen vaadittava osaaminen ja kyky toteuttaa hanke. Keinotekoiset esteet voisivat entisestään hidastaa merituulivoiman rakentamista. Edistämismallilla ja hyödyntämisluvan ehdoilla voidaan joka tapauksessa varmistaa, että hankekehitys etenee.

3) Hallituksen esityksessä ei huomioida nykyisin puitteissa hankekehitystyötä tehneiden yritysten epäedullista asemaa. Esityksessä ehdotetaan, että tarjouksista kävisi ilmi, onko tarjoaja tehnyt selvityksiä hankealueella. Muut osallistujat voisivat käyttää tätä tietoa hyväksi omassa lopullisessa tarjouksessaan. Hankekehityksen jäädyttäminen lakiuudistuksen ajaksi vaarantaa investointivarmuuden jo itsessään. On tärkeää, että uusi laki ei entisestään heikennä jo hankekehitykseen investointeja tehneiden yritysten tilannetta.

4) Laadullisiin kriteereihin kannattaa sisällyttää myös hankkeen aikataulu, jolloin kilpailutuksessa voidaan huomioida merituulivoima-alueella jo tehdyt selvitykset ja esimerkiksi YVA-menettely. Tämä nopeuttaa hankkeen toteutumista ja lisää investointivarmuutta hankekehitystyötä jo tehneiden yritysten keskuudessa.

5) TEMille ja Energiavirastolle tulee turvata riittävät resurssit ja asiantuntemus merituulialueiden valinnan valmisteluun sekä kilpailutuksen toteuttamiseen. Esitetty malli vaatii etenkin Energiavirastolta runsaasti asiantuntemusta ja kykyä vertailla tarjouksia objektiivisesti. Energiaviraston mahdollisuus hyödyntää kilpailutuksessa ulkopuolista osaamista tulee turvata, vaikka kyseessä onkin hallintomenettely toisin kuin Metsähallituksen järjestämässä aluevesien huutokaupassa. Myös Metsähallitus käyttää ulkopuolisia konsultteja merituulivoimahankkeiden huutokauppoja toteuttaessaan.

6) Lopuksi: Hankkeiden ja niiden toteuttajien laadullisia eroja on mahdollista arvioida ilman monimutkaista, moniportaista kilpailutusta, joka hidastaa hankekehitystä ja sitoo valtion resursseja. Valtioneuvostolla on nykyisen lainsäädännön perusteella laaja harkintavalta päättää siitä, kenelle se myöntää yksinoikeuden ja mille alueelle. Tätä mallia olisi mahdollista tarkentaa esimerkiksi määrittämällä löyhät kriteerit, joiden perusteella valtioneuvosto päättää mahdollisten kilpailevien hakemusten välillä. Näin ensimmäisen aallon merituulivoimahankkeet pääsisivät etenemään. Moniportainen kilpailutusmalli voitaisiin valmistella rauhassa ja ottaa käyttöön vähitellen.

Palaute hyödyntämisluvasta

- 1) Reitti hyödyntämisluvan saamiseksi on hankekehittäjän näkökulmasta kohtuuttoman pitkä. Alueiden valinta SOVA-menettelyineen, kilpailutuksen järjestäminen ja sen voittajan lainvoimaisen hyödyntämisluvan saavuttaminen vievät muutoksenhakuriski huomioiden useita vuosia. Tämän jälkeen vasta alkaisi useita vuosia kestävä YVA-menettely sekä vesitalousluvan ja rakentamisoikeuden hakeminen.
- 2) Hyödyntämisluvan siirtoa tai merkittävää omistuksen muutosta koskevassa sääntelyssä on otettava huomioon merituulipuiston rakentamisen vaatimat investoinnit, jotka ovat n. 2-6 miljardia euroa puiston koosta riippuen. On tyypillistä, että hankkeen omistavaan konsortioon tulee mukaan uusia omistajia jakamaan riskiä. Hankkeen omistus voi myös siirtyä esimerkiksi rahastolle, vaikka hankkeen toteuttaa tuulivoimakehittäjä. Näiden järjestelyiden rajoittaminen lisää hankkeen riskiä ja siten vähentää hankekehittäjien kiinnostusta. Luvan siirron tai omistusuhteen muutoksen rajoittaminen kansallisen turvallisuuden nimissä on kuitenkin perusteltua.
- 3) Hankkeen kehittäminen ehdollisen hyödyntämisluvan nojalla Energiaviraston päätöstä koskevan muutoksenhaun ollessa vireillä on kilpailutuksen voittajalle kohtuuton riski. Tätä on käsitelty lisää kohdan 'palaute muutoksenhausta' alla. Hyödyntämisluvan nojalla tehdyt hankekehitysinvestoinnit on pystyttävä turvaamaan, jotta hankekehitys ei pysähdy.
- 4) Hallituksen esityksen lain merituulivoimasta talousvyöhykkeellä 1 §:n ja 15 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan uuden mallin mukainen hyödyntämislupa ei kattaisi tuulienergian hyödyntämiseen liittyvien kaapeleiden ja putkien asentamista ja käyttöä ja niihin liittyviä, talousvyöhykkeen merituulivoima-alueen ulkopuolella tapahtuvia tutkimuksia, johon sovellettaisiin voimassa olevan talousvyöhykelain 6 §:ää. Merituulivoimapuisto ei ole toiminnallinen kokonaisuus ilman liittymisjohtoa, joka tarvitaan tuotetun sähkön siirtämiseksi mantereelle. Mikäli merituulivoimapuiston liittymisjohtolle tulee huutokaupan jälkeen erikseen hakea vanhan mallin mukainen hyödyntämisoikeus (ja em. hyödyntämisoikeuden myöntäminen on valtioneuvoston laajan harkintavallan varassa), jäisi hankekehittäjälle merkittävä poliittinen riski hankkeen toteutumisesta huolimatta huutokaupassa saadusta yksinoikeudesta. Hyödyntämisluvan tulisi siten kattaa myös hankkeeseen liittyvät kaapelit ja putket, ja niiden lopullinen sijainti tulee jättää tarkennettavaksi myöhemmässä vesilain mukaisessa lupamenettelyssä.
- 5) Hallituksen esityksen voimassa olevan talousvyöhykelain 5 a §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeet eivät enää tarvitsisi talousvyöhykelain 7 §:n mukaista suostumusta rakentamiseen. Sen sijaan voimaloiden paikat määräytyisivät vesilain mukaisessa vesitalousluvassa. Hallituksen esityksessä olisi suositeltavaa todeta, että vesilain mukainen vesitalouslupa muodostaa tässä tilanteessa YK:n merioikeusyleissopimuksen 60 artiklan mukaisen oikeuden rakentaa ja käyttää merituulivoimahankkeeseen liittyviä laitteita ja rakennelmia talousvyöhykkeellä.

Palaute valitusten osittaisesta keskittämisestä Vaasan hallinto-oikeuteen (Eryteisesti hallinto-oikeuksille, korkeimmalle hallinto-oikeudelle ja markkinaoikeudelle osoitettu kysymys)

-

Palaute muutoksenhausta

Nykyinen talousvyöhykelaki sisältää yksinoikeuden myöntämiseen yhden valituskelpoisen päätöksen. Valtioneuvoston hyödyntämisoikeuspäätöksestä on asianosaisen mahdollista valittaa suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muutoksenhakuriski on nykyisin mukaisessa mallissa pieni, sillä valtioneuvostolla on nykyisin nojalla laaja tarkoituksenmukaisuusharkintaan perustuva päätöksentekovalta hyödyntämisoikeudesta päättäessään, kun taas päätöksestä voidaan valittaa ainoastaan perusteella, että päätös on lainvastainen.

Hallituksen esityksen mukaisessa mallissa yksinoikeuden myöntämiseen on kolme valituskelpoista päätöstä, joissa on jokaisessa tarkempien kriteerien vuoksi myös korkeampi riski sille, että muutoksenhaku hyväksytään: valtioneuvoston päätös kilpailutettavista alueista, Energiaviraston päätökset kilpailutuksen tuloksesta sekä valtioneuvoston päätös hyödyntämisluvasta. Pelkästään valitus valtioneuvoston alueita koskevasta päätöksestä voi viivästyttää ensimmäisen kilpailutuksen alkamista usealla vuodella etenkin, jos valitus menestyy ja aluevalinta ja SOVA-menettely joudutaan tekemään uudestaan.

Hallituksen esityksessä esitetään, että kilpailutuksen voittaja voisi hakea hyödyntämislupaa ennen kuin kilpailutuksen tulos on lainvoimainen, ja se voidaan myöntää ehdollisena. Energiaviraston päätöstä koskeva valitus voi olla Vaasan hallinto-oikeuden ja sen jälkeen korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyssä vuosia. Tätä voi oikeastaan pitää todennäköisenä etenkin ensimmäisten kilpailutusten kohdalla, sillä kilpailutuskriteerien tulkintaan haettaneen vahvistusta oikeudesta. Mikä on seuraus, jos hallinto-oikeus kumoaa Energiaviraston kilpailutuksen lopputuloksen ja voittaja on investoinut kymmeniä miljoonia euroja hankekehitykseen ehdollisen hyödyntämisluvan nojalla?

Palaute talousvyöhykelain muutoksista

On perusteltua, että Suomen laki ulotetaan koskemaan talousvyöhykkeen merituulivoimaa ja siihen liittyviä aktiviteetteja soveltuvin osin.

8 luku – Lakia alemman asteinen sääntely

Palaute asetuksella myöhemmin säädettäviin asioihin liittyen

Laadulliset kriteerit tulee asettaa sellaisiksi, että eroa osallistujien välillä tosiasiallisesti syntyy ja niille tulisi asettaa Alankomaiden viimeaikaisten kilpailutusten tapaan 90% painoarvo. Muuten kilpailutus tyypistyy helposti käytännössä hintakilpailuksi. Laadullisten kriteerien tulee myös olla riittävän yksiselitteiset, jotta Energiavirasto pystyy arvioimaan tarjouksia objektiivisesti ja muutoksenhakuriski pienenee. Tätä tukee myös Euroopan komission 13.5.2024 jäsenmaille antama ohjeistus kilpailutusten järjestämisestä.

Muu palaute

Tähän pyydetään jättämään palaute vain niistä asioista, joita ei ole mainittu yllä.

OX2 kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksen luonnoksesta sekä työ- ja elinkeinoministeriön sidosryhmiä osallistavasta lähestymistavasta lain valmisteluun. OX2 on kehittänyt vuodesta 2019 Laine-, Halla- ja Tyrsky-merituulivoimahankkeita Suomen talousvyöhykkeellä.

Voimassa olevan lainsäädännön perusteella tehtyä hankekehitystyötä ei tulisi tosiasiallisesti mitätöidä, vaan sille tulisi antaa suuri merkitys sekä kilpailutukseen valittavien alueiden valinnassa että laadullisissa kilpailutuskriteereissä. Tätä puoltaa myös luvituslainsäädännössä vakiintuneesti sovellettu ja luottamuksensuojaa heijastava periaate, jonka mukaan vireillä oleviin prosesseihin sovelletaan voimassa olevaa lainsäädäntöä eikä mitätöidä laillisesti tehtyä hankekehitystä. Erityisesti pitkällä olevat hankkeet, joiden osalta YVA-menettely on saatettu loppuun, tulisi huomioida yhteiskunnallisen kokonaisedun (ilmastotavoitteet, energiasiirtymään perustuvat investoinnit) takia.

Kilpi Lyydia
OX2